

Karol Polecki

Pragmatyczne ujęcie interpretacji prawniczej a polityka adaptacji do zmian klimatu - próba zastosowania inferencjalizmu R. B. Brandoma jako teorii znaczenia w procesie stosowania prawa

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Praca podejmuje tematykę pragmatycznej interpretacji prawa w kontekście filozofii języka oraz jej zastosowań w praktyce prawniczej. Wyjściowym problemem jest niewystarczalność aktualnej praktyki prawnej wobec przewidywanej katastrofy klimatycznej, z towarzyszącą mu tezą, że "bezzębność" prawa w tym kontekście wynika nie tylko z braku odpowiednich regulacji, lecz także z ich semantycznej nieprecyzyjności oraz konserwatywnego podejścia sądów, które nie sprzyja idei sądowego rozwoju prawa. Przykładem, który ilustruje potrzebę bardziej elastycznej interpretacji prawa w kontekście zmian klimatycznych, może być sytuacja, gdzie istniejące przepisy ogólne i zasady prawa ochrony środowiska pozwalają na realizację korzystnych rozwiązań środowiskowych, ale z powodu problemów proceduralnych lub politycznych okazują się zbyt ogólne lub nieelastyczne, by efektywnie odpowiadać na nowe wyzwania ekologiczne. Inferencjalistyczne podejście do interpretacji prawa mogłoby umożliwić sądom bardziej otwarte podejście do analizy kontekstów w zakresie ochrony środowiska.

Praca skupia się na dwóch głównych koncepcjach: inferencjalizmie oraz integralnej teorii prawa. Inferencjalizm, będący centralnym elementem filozofii Roberta Brandoma, zakłada, że znaczenie wynika z procesu wnioskowania oraz powiązań między wyrażeniami. Koncepcja "gry w wymianę racji" stanowi fundament dla zrozumienia procesu argumentacji sędziowskiej, pozwalając na dokładniejsze zrozumienie ewolucji znaczenia w kontekście użycia języka prawniczego i kontrastując z formalnymi podejściami interpretacyjnymi. Integralna teoria prawa Ronalda Dworkina łączy pragmatyzm z moralnym podejściem do interpretacji prawa. Dzięki niej możliwe jest postrzeganie prawa nie tylko jako zbioru reguł, lecz jako praktyki opartej na zasadach i wymogach polityki. W ramach tej pracy zasady Dworkina są używane do pokazania, że interpretacja prawa musi uwzględniać nie tylko dosłowne brzmienie przepisów lub epistemiczne kryteria poprawności wnioskowań, ale także szerszy kontekst moralny i polityczny.

Celem pracy było opracowanie pragmatycznej perspektywy interpretacyjnej, zgodnie z którą znaczenie formuje się w procesie użytkowania języka i współgra z transformacjami w szerszej sieci znaczeń. Podkreślono kluczową rolę języka w prawie jako narzędzia w rękach prawników, gdzie jego użycie wpływa na decyzje prawne mające istotne implikacje społeczne. Adaptacja teorii językowej do kontekstu prawniczego została osiągnięta dzięki inspiracji i modyfikacji tez z "Imperium prawa", gdzie zasady rozumiane są jako wartości, których znaczenie może ewoluować w odpowiedzi na wymogi polityczne, oraz przez rozszerzenie katalogu rozumowań praktycznych zawartych w "Making It Explicit".

W kontekście klimatycznym uwypuklają się zalety omawianej propozycji, takie jak możliwość precyzyjnego powiązania różnorodnych kategorii twierdzeń, które odzwierciedlają złożoność problematyki towarzyszącej większości procesów dotyczących klimatu. Łącząc pragmatyczne rozumienie moralności publicznej z Brandomowskim naciskiem na kategorię faktu, praca pokazuje, że interpretacja prawa może być bardziej elastyczna, dostosowana do złożonej i dynamicznej rzeczywistości oraz zgodna z pozostałymi elementami systemu prawnego.

Summary

Pragmatic Approach to Legal Interpretation and Climate Change Adaptation Policy: An Attempt to Apply R. B. Brandom's Inferentialism as a Theory of Meaning in the Process of Law Application

This dissertation addresses the topic of pragmatic legal interpretation in the context of the philosophy of language and its applications in legal practice. The starting issue is the inadequacy of current legal practice in the face of the anticipated climate catastrophe, accompanied by the thesis that the "toothlessness" of the law in this context results not only from the lack of appropriate regulations but also from their semantic imprecision and the conservative approach of courts, which does not favor the idea of judicial development of the law. An example illustrating the need for more flexible legal interpretation in the context of climate change is a situation where existing general provisions and principles of environmental law allow for the implementation of beneficial environmental solutions, but due to procedural or political issues, they prove too general or inflexible to effectively address new ecological challenges. An inferentialist approach to legal interpretation could enable courts to take a more open approach to analyzing contexts in the field of environmental protection.

The work focuses on two main concepts: inferentialism and the integral theory of law. Inferentialism, a central element of Robert Brandom's philosophy, posits that meaning arises from the process of inference and the connections between expressions. The concept of the "game of giving and asking for reasons" forms the foundation for understanding the process of judicial argumentation, allowing for a more precise understanding of the evolution of meaning in the context of legal language use and contrasting with formal interpretative approaches. Ronald Dworkin's integral theory of law combines pragmatism with a moral approach to legal interpretation. Thanks to this theory, it is possible to view law not only as a set of rules but as a practice based on principles and political requirements. In this dissertation, Dworkin's principles are used to show that legal interpretation must consider not only the literal wording of provisions or epistemic criteria of correct inferences but also a broader moral and political context.

The aim of the work was to develop a pragmatic interpretative perspective, according to which meaning is formed in the process of language use and interacts with transformations in a broader network of meanings. The crucial role of language in law is emphasized as a tool in the hands of lawyers, where its use influences legal decisions with significant social implications. The adaptation of linguistic theory to the legal context was achieved through the inspiration and modification of theses from "Law's Empire," where principles are understood as values whose meaning can evolve in response to political demands, and by expanding the catalog of practical reasoning included in "Making It Explicit."

In the climate context, the advantages of the discussed proposal are highlighted, such as the ability to precisely connect various categories of statements that reflect the complexity of issues accompanying most climate processes. By combining a pragmatic understanding of public morality with Brandom's emphasis on the category of fact, the dissertation demonstrates that legal interpretation can be more flexible, adapted to the complex and dynamic reality, and consistent with other elements of the legal system.